

LA AURORA

Semanario Bilingüe.—Se publica los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

En las Baleares... 1'00 peseta trimestre.
En las provincias... 1'50 »
Extranjero... 2'00 »

REDACCIÓN Y ADMINISTRACION

AMADOR N.º 22, MANACOR

Anuncios y comunicados a
precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCION

En la Administración de este periódico.

Parla en Revenjoli. Escoltan y oïren.

NESPLES

N' haurem de repetir unes cuntes a n-es manobres de *El Ideal*, *Obrero Balear*, in-*Justicia* i altres caps esflorats per l'estil.

Si fossen tan trempats per fer ses coses a sen endret com e-hu son, per fer-les a sen revés, ¡ja mos hi aniria bé!

III CARABASSENCS!

E-hu sou molt, jo senyorets de *El Ideal*! ab so anar a comparar com e-hu feys dissapte passat, sa condemnació i mort del Bon Jesús ab sa cordannació i mort d'un caporal de lladres, incendiari i assassins, com era En Ferrer, que 'l varen haver de fusellar p'es crims qu' havia comesos i fets cometre durant sa setmana vergonyosa. Aquexa comparació que heu feta, més qu' una *carabassencada*, es una abominable profanació, una horrible blasfèmia. —S' Autoritat Civil i es Fiscal de Sa Majestat han cregut del cas denunciar sa convocatória que fereu voltros de sa vetlada en honor d' En Ferrer. Ses Autoritats han fet lo manco que porien fer; i voltros encara los saltau demunt preten-guent, jo gran vergonya! que sa condemnació i mort d' En Ferrer va esser injusta com sa condemnació i mort del Bon Jesús. El Bon Jesús, que passà p' el mon fent bé a tothom, qu' era el metex Verb del Pare, el metex Deu, ¡compararlo ab En Ferrer, que hu volia *destruir tot*, que hu volia *arrasar tot*, que hu volia *cremar tot*, que deya que tota propietat era fruyt d' una iniquitat, i tota autoritat un despotisme i una tirania que s' havia d' esbucar i esveir; que predicava que havien de combatre l' Església ab so verí i ses bombes; que deya qu' havien d' afalagar i donar reyna solta a tots els apctits i passions des jovent, que predicava qu' havien de matar capellans, frares i monjes, militars i capitalistes; que va moure i dirigir sa revolució de juriol a Barcelona i altres poblacions, aont se feren tantes de lladroneries, incendis i morts i tantíssims d' altres crims! ¡Ab aquex criminal abominable, ab aquex incendiari, ab aquex assassí, ab aquex lladre, anau a compa-ria el Bon Jesús, jo senyoret de *El Ideal*! ¡Quina blasfèmia! ¡Que Deu nostre Senyor, que us ha de judicar, la vos perdoni! ¡Es que no sabeu que vos deys ni que vos metjencau!

APLEC REPUBLICA A SÓLLER

N'hi va haver un dia 16 del corrent,

i no foren tot be b's ses barbaritats i ximpleses que s' hi llansaren.

Va rompre 's foc un tal Jusep Agustín, destremptantse de mala manera contra En Maura i En Lacierva, com era d' esperar. ¿Se concep avuy un sermó republicà sense gargays contra En Maura? També hi hagué mica de fregada a n-En Canalejas. Ah! també doná En Ferrer per *martir del sigle XX*. Sí, je-hu va esser un *martir*, pero des robos, incendis i assassinats que va causar ab sa *setmana vergonyosa*! un mártir des seus crims! un mártir com En Moreu i En Parragó i tants d' altres bandetjats famosos! ¡Bon profit los fassa a n-es republicans aquex *mártir*! —També mos va far a sebre s' orador que 's «portuguesos» han implantada sa república espanyola. ¿Ay de bo? ¡¿com axí no mos ha arribada encara pera qui? ¿o Mallorca no es Espanya ja? ¡Veyam, Sr. Agustín, si mos ho aclaríu a n-axó!

Llavó sortí a 's mitx un tal Tomás Rosselló, que, en lloc de dir es sermó, el fé lletgir a un altre. Comensá també (¡no 'n mancava altral!) insultant En Maura i En Lacierva, tractantlos d' *inquisidors*; pega un' espipellada a n-En Canalejas i una encensada a n-En Ferrer, anomenantlo *gran*. Sens dupte era *gran* p' es seus crims i aterrats que 'l feren fusellar. ¡Axó son ses *gradeses* des republicans! —Llavó posa demunt es níguls sa revolució de Portugal, dient que «sols una nota trista se destaca en es fondo de tanta d' alegría, i es sa mort de s' almirant *Dos Re's*, cap de sa revolució». De manera que tantes de morts i de ferides com e-hi ha hagudes a Portugal ab motiu d' entrarhi sa república no son estades «tristes» sino «alegres» ¡Ses morts son «alegres» p' es republicans! ¡I axó hu diuen es qui demanen que llevin sa *pena de mort*! ¡Quina gent! ¡Deu se 'n apiat!

S' acaba aquexa «pobre y sin gala-na peroración», son paraules des propi orador i s' alsa, manades fetes un *sulle-ric*, un tal Gaspar Borrás, molt francot. Diu qu' ells, es republicans de Soller, «son pocs». —Es ver, i axó es sa sort de Soller. —Llavó fa a sebre a n-es bobbies que l' escolten, que Cristo va esser «es primer republicà». —¿De quina república, germá? Mos agradaria sebre-hu. Sa República Romana en temps de Cristo ja havia finit; a ses de Grécia les havia fets acabar ets alens sa Roma-na, abans d' acabarlos ella bax des poder d' August. ¡Vaja, Sr. Borrás, digau-mosho de quina república era republicà

el Bon Jesús! Quant vos e-hu diguéreu, e-hu devieu sebre! ¡Treymos de duples, homo sant de Deu! ¡No mos fassau penar! —Llavó diguéreu q're voleu que tots fassen feyna, Noltros deym lo metex, que cadascú fassa feyna a n-es seu redol. ¿En fan tots es republicans? Noltros en conexem molts que no 'n volen brot, i que només son bons per fogir de fam i de feyna. Germá, vos convendria primer convertir es vostros, passar es ram per ca-vostria, abans d' alicarvos a passarlo a ca-d' altri.

Entre en dansa llavó un tal Damià Ozones, dient que desitjen ells tenir «una escola layca per porer aprende es progressos de sa ciència». Si 's tracta de *sa ciència* de fer animalades i formar criminals com En Ferrer ab tots ets altres lladres, incendiari i assassins de sa *setmana vergonyosa*, s' escola *layca* es de primera per aprendre tal *ciència*. Sa *ciència* de bon de veres, sa qu' ensenya s' homo d' esser bo i li procura benestar i l' axeca a un estat superior, aquexa *ciència* n' está tan lluny de s' escola layca com es cabrelles des sol. —¿Qu' es axó que vos embolicáreu, Sr. Ozones, que «es frares de la Companyia de Jesús enviaven xocolate adulterat de s' isme de Panamá»? ¿Quant i aont era que «es frares de la Companyia de Jesús» feyen res d' axó? ¡Vaja! citau noms i armes, o, sino, vos direm que mentiu. Ses persones d' honor, quant fan acusació, la proven, Sr. Ozones. Axó d' aquex «xocolate adulterat» des d' ara deym qu' es tant mentida com mentida es lo altre que deys de que hi ha «frares de lo Companyia de Jesús».

No, germá, no n' hi ha ni n' hi ha haguts may de tals «frares». Aquex nom aplicat a n-es jesuites es un doy que vos heu tret des vostro carabassot. —Llavó pegáreu una costerada a n-En Maura i a n-En La-Cierva. No hi poria faltar. Es no pegar a n-aqueys dos senyors, no fa republicà. —¿Vol dir també vos teui per «gloriosa» sa *setmana trágica* i per una *glória* En Ferrer? ¿*Gloriós* es robar, calar foc a lo d' altri i matar? Si vos robaven a vos, vos calaven foc a lo vostro, si vos mataven sa vostra familia i provaven de clavarvos un punyal dins es pit, ¿le hi trobaríeu gayre *gloriós*? En Ferrer, un criminal i cap tá de lladres, incendiari i assassins ¿es una *glória* per vos? ¡Ah Sr. Ozones, Deu vos do conexement!

Prenqué la paraula tot seguit D. Lluís Martí, que sembla qu' ha dexades córrer ses idees de la Solidaritat Catalana que professá i defensá fins fa de-vers nn any, i ara se dedica a bufar a n-es foc de sa revolució jacobina i anarquista. ¡Quina llástima que tudi 's seu talent en coses tan taliquines! Suposam que 's cronista de *El Ideal* que mos conta ses glórias d' aquest acte republicà,

no li deu tenir gayre la pia a D. Lluís, perque lo que diu des seu discurs pre-mut, vé a esser no res. No porem creu-re qu' estiga D. Lluís en tal decadència. Llavó guaytá a n-es balcó, tot xaravel-lo el gran Biel, N' Alomar, es *Mestre...* des doys, En *Fosfor* (Lucifer) de per riure es defensor de Satanás contra Deu, es glorificador de sa blasfèmia. I mirau, l' homo, tan valent com es de ploma, per parlar a un públic no val un doblor de mac; pero com ell de totes maneres vol fer mitx, fa com En Pérez Galdós que tampoc no li tira sa pipa per enflor-car discursos. Per tal motiu se treu un *petiocol*, i ja es parit a lletgir barbaritats i toxarrudesses contra En Maura i a favor d' En Ferrer, i acaba demanant «sa revisió civil des procès» d' aquex gran criminal. —Estau molt en caràcter jo gran Biel! demanant aquexa «revisió». Ara li fan es manec.

Axó foren ses animaiades més grosses que 's digueren a s' aplec republicà de Soller. ¿No es ver que sembla qu' aqueys republicans s' han begut es seny, si qualque dia en tengueren?

III INDIGNIDATS CONTRA LA SAGRADA ESCRITURA

Seguex fentne s' *Obrer Balear*, qu'es un horror. Dia 15 va retreure lo que conta la Sagrada Escripura de Agar, esclava d' Abraham, i des fíy seu Is-mael, i de qu' un ángel li va sortir com se'n anava Agar engigada de Sara, dó-na d' Abraham. Idó diu es paperot socialista que tot axó eren mentides, que no es ver que li sortís, cap ángel a Agar; que no era un ángel, sino un homo qualsevol, que li doná cobri, i que llavó hi aná Abraham, se 'n mená s' esclava, i crucificá aquell que l' havia acullida. ¡Axó d' aquexa crucificació si que hu es una mentida ben grossa! ¡I d' ont s' ho ha tret s' *escriguedor* des paperot socialista? ¿A n-e quin llibre hu ha trobat? De tota sa vida de Abraham i de sa seua familia no 'n sabem més que lo que 'n diu la Sagrada Escripura. Cap altra història ni monument històric en parla. ¿Com sap, idó, s' *escriguedor* de s' *Obrer Balear* que no es ver lo que diu la Sagrada Escripura? ¿En que 's funda per fer mentider Deu Esperit Sant, que inspirá l' Escripura Sagrada? ¡Un malanat *escriguedor* de s' *Obrer Balear* fer mentider el metex Deu!... ¿Vol dir ara no es ver que sortís cap ángel a Agar? I ¿per que no es ver? ¿Perque a vos, jo *escriguedor* socialista! no vos dona la gana? ¿Axó es manera de tractar un llibre inspirat de Deu? ¡Ah desgraciá! ¡una mica de cu-quet de la terra insultar d' aquexa ma-nera Sa Majestat infinita de Deu! ¡Deu se 'n apiat!

IV

GALUMNIA A UNES MONJES
SOBRE UNA NINA

Es paperots revolucionaris de Barcelona han feta córrer aqueys dies sa notícia de que ses monjes de Sta. Elisabet d' allà havien martirizada una nina i n' havien abusat.

Ses Autoridats han tractat d' aclarirho, i no ha resultat més qu' un enfilay de mentides i calumnies infames des radicals contra ses monjes.

Axó no obstant, s' *Obrer Balear* de dissapte passat dona axó d' aquella nina per ben ver. Axó son es paperots socialistes: uns calumniadors que merexerien penjar.

V

UN' ALTRA CALUMNIA
A SES ESCOLES CATÓLIQUES.

E-hu es lo que diu s' *Obrer Balear* de dissapte passat sobre un senyor que feya escola a n-ets *Hostalets*. Aquest senyor, *Frare* de sobrenom, va esser sargent, es casat, i tenia un' escola per conte seu a n-aquex arraval, no una escola catòlica, com diu es paperot socialista. Tal escola no s' sostenia ab subvencions de persones piadoses ab fins de propaganda catòlica, sino qu' era una cosa exclusiva d' aquex senyor, un' escola que corria just a conte seu. Ara bé, diuen qu' alguns nins que hi anaven l' han acusat de fer ab ells coses que no estaven bé, no sabem ab quin fonament. Parex que l' han posat a s' ombra. Sa Justícia ja aclarirà si es culpable o innocent. No es alou nostro.

Axó es lo que hi ha en net. Per lo metex, s' *Obrer Balear* ment quant diu qu' aquex senyor es «un *hermano* d' aqueys que s' dediquen a acompanyar atlotets de ses escoles», i embruta de mala manera ses seues gens netes columnes acullint un corre la veu de que aquest subjecte estava de servici a una escola catòlica d' ets *Hostalets*.

Si que hu es s' *Obrer Balear* un de-xeble aprofitat de Voltaire que deya: *calumniar, que sempre queda qualque cosat*.

Sa questió p' es paperot socialista es caramallar calumnies i més calumnies contra s' ensenyansa catòlica. ¡Desgraciad!

VI

BARBARIDATS I MENTIDES

A ROYS SOBRE EN FERRER.

Axó va esser sa vetlada que s' socialistes de Ciutat dedicaren dia 16 a n-es criminal autor i director de sa *setmana trágica*, En Ferrer de vorgonyosa memòria. Ja hu vérem dissapte passat qui era En Ferrer, un criminal, un malfactor, que p' es crims comesos, no pe' ses idees que professava, l' hagueren de fusellar. I no es que ses seues idees no hu fossen ben fusellables; pero es fet es que no l' condemnaren pe' ses seues idees, sino p' es seus crims. Es seu procés canta. Idó es senyors socialistes que feren navegar sa garrova a n-aquella vetllaga, no sortiren de sa parada de ses cebes: qu' En Ferrer era innocent, que no li pogueren provar cap crim, que l' fusellaren pe' ses idees que professava, i que foren En Maura i En Lacierva i es clericals que l' mataren. Res d' axó es ver, com vérem dissapte passat. A n-En Ferrer li provaren es

crims qu' havia comesos, i les hi provaren testimonis republicans, radicals, i per aquests crims el fusellaren. Si, s' immensa majoria des testimonis contra En Ferrer eren republicans, radicals i qualche anarquista. ¡A n-En Ferrer el condemná a mort un consej de guerral En Maura no hi tengué art ni part. ¿Per que, idó, tracten En Maura d' assassí d' En Ferrer? Es un cas de valentia revolucionaria. Si diguessen que s' Consey de guerra que condemná En Ferrer, va cometre un assassinat, sa lley de Jurisdiccions los aplegaria de ple en ple, i s' hi posarien sa má. Per foxir d' axó, donen tota sa culpa a n-En Maura i a n-En La-Cierva ¿per que? Perque no aconsayaren a n-el Rey s' indult d' En Ferrer. ¿Per axó foren uns assassins. i no hu foren es qui firmaren i confirmaren sa sentència de mort? ¡Si que hu son valents aqueys revolucionaris!

VII

BAVARADES DE VERÍ

E-hu son lo que diu s' *Obrer Balear* de dissapte passat bax des titol *La Iglesia*. Es un enfilay d' arriases, animalades i calumnies contra ses esglesies catòliques. No hi ha infàmia que no diga d' elles i des qui les freqüenta; i escita s' trabayadors a que no hi vagen ni hi dixin anar ses seues famílies. ¡Figura quina llibertat es sa que practiquen aqueys grans *liberals* socialistes! ¡Ah grans hipòcrites! Es que s' socialistes son es grans despotes de ses seues pobres famílies, i, ¡tenen pit llavó per proclamarse defensors i estalons de sa llibertat! —Aont acaramulla es paperot socialista ses mentides i ses infàmies, es sobre es confessionaris. Diu que s' ratxadets per ont se confessen ses dones, se poren obrir. Es fals i mentida! Ment tan alt com es tot aquell que hu diga! s' *Obrer Balear* a n-e quina esglesia de Mallorca es confessionaris tenen tals ratxadets que s' puguen obrir! ¿Que va que no es capàs de citar-ne cap? El defiam a que mos ne citi un qu' es un!

Segons s' *Obrer Balear*, no hi ha brutor que no s' fassa dins ses esglesies, i no s' treu paraula bona de ses funcions sagrades que s' hi celebren, i sobre tot, des sermons i ensenyances que s' hi donen. Se comprén que s' paperot socialista fassa tot axó; ell sap pro i bé que, mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, rebrán allà bons conseys, les ensenyarán allà sa doctrina de Deu, beuran a sa font de sa veritat, s' omplirà sa seua anima de llum celestial; ensaborirán sa dolsura de ses coses de Deu; i axí sempre prendrán de cap de dent ses doctrines socialistes que son impiedat, odi des pobres contra s' rics, ràbia desesperació. Mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, poca cosa porán fer es socialistes ab ells. Per axó fan tot quant saben per decantar es trabayadors d' anar a l' esglesia. Per axó s' *Obrer Balear* vomita tota aquella verinada contra ses esglesies, arribant a insultar es Sants, ¡es Sants, que tots foren es grans amics des pobres! —¿No diu es paperot socialista que lo qu' ell vol, es es bé des pobres? Idó perque pega a n-es Sants que foren es grans amics des pobres? Ah! es qu' es fals que s' paperot socialista vulga s' bé des pobres; lo qu' ell vol es decantarlos de Deu i de l' Esglesia, despyarlos de s' esperansa ab el cel, de sa fe en Deu, s' únic consol, s' única

forsa qu' ha trobada ni trobará may es pobre demunt la terra per suportar coratjosament ses misèries i trabals d' aquesta vida, que s' socialisme no sabra may esveir, sino aumentar i envenenar. Sa fe de Deu mostra a n-es pobre de passar, ple de coratge i consol ses misèries i traballs d' aquesta vida, i ab axó guanyar el cel, sa suprema felicitat que no ha d' acabar may. Axó es lo que no vol des pobres es socialisme: vol que passin un infern d' odi i ràbia en mitx des trabays d' aquesta vida per durlos a fer sa revolució que hu ha de capjirar tot demunt devall i compondreu tot. ¿Quant será aqueixa revolució? May, es un sómit, es sómit des socialistes. Mentres es trabayadors vagen a l' esglesia, s' estimarán mes sa veritat de Deu que no somiar coses que no han de venir may. Per axó s' paperot socialista fa de la guerra pota per decantar es pobres de l' esglesia. ¡Hipòcrita mes que hipòcrita! ¡Dolent més que dolent!

VIII

CALUMNIES I BARBARIDATS CONTRA ETS ESGLESIÀSTICS DE PORTUGAL

Es un fet que s' revolucionaris, com varen entrar i prende s' convent des jesuites a Lisboa, d' ont sortien tirs de fuselleria i bombes, no n' hi pogueren afinar cap de justia en tot es convent. ¿E-hi pot haver una prova més clara de que no eren es jesuites que desaparaven aquells fusells, que tiraven aquelles bombes? ¿Que contesten a n-axó es revolucionaris? Que fogiren es jesuites per unes mines que tenia s' convent. ¿Les han vistes a n-aquestes mines? No, no n' han poguda trobar cap; pero diuen qu' es perque negú les sabia més que s' jesuites. I si no les han vistes ¿com saben que hi eren? Per més que no n' hi hagués, a n-es revolucionaris les convé dir que n' hi havia, i per axó hu diuen. ¿Que les interessa a ells falsar sa veritat, mentir i calumniar? Sa questió es escampar verí contra s' jesuites per que negú les pugua veure ni pintats. ¡Quina infàmia! ¡quina canallada!

Un periodista francès, republicà, Mr. Lluís Naudeau, aná a Lisboa per veure qu' era axó de sa revolució i república de Portugal, i ha fet un escrit que posa es republicans portuguesos com un pedàs brut, i axó qu' ell es republicà. Les posa com un pedàs brut pe' sa manera com aquells republicans perseguen jesuites, frares i monjes, tractantlos com si fossen animals ferores, no respectant edat, sexe ni condicions. Conta unes coses qu' esglayen fetes contra pobres monjes. I diu que s' fanatisme i es sauvatjisme des revolucionaris es tal que creuen que tots es convents se comuniquen per devall terra per medi de mines i soterranis. Es Govern revolucionari e-hu ha fet mirar si hi havia tal mines, i a cap convent n' han trobada cap. I diu més aquex periodista francès: que, a pesar de tot axó, es revolucionaris seguen dient que si que hi havia tals mines; i tot aquell que les diga que no, el tenen per sospitos, per contrari a sa Revolució.

Es ministre de Gracia i Justicia d' allà aná a veure s' jesuites tancats a n-es castell de Caxais. Les va preguntar d' assi i d' allà, i se va convencer de que n' eren ben nets d' ets atentats

que les atribuïen. Dins aquell castell n' hi havia 128.

No han ballat només es jesuites, sino tots es frares, ses monjes i es capellans. Fins i tot ses *Germanes de la Caritat* i ses *Sirventes de Jesús* han posades a sa presó; i, com les hi duyen, es populatje les insultava de sa manera més vergonyosa.

Es frares i es capellans se desfressen de seglars per fogir; i es revolucionaris les perseguen p' es carrers i fins pe' ses Estacions, maltractantlos de sa manera més sauvatje.

I axó es sa llibertat qu' ha implantada sa república a Portugal; axó es sa germenat i sa justícia, i sa cultura des republicans.

Es alló qu' hem dit tantes de vegades; es republicans estimen tant sa llibertat, que la volen tota per ells i gens p' es qui no pensen com ells.

¡Ah grans hipòcrites! ¡Ah grans far-sants!

IX

BRUTORS I BREGUES

DES LERROUXISTES

Son ferestes i passen la mida ses que fan es lerrouxistes a s' Ajuntament de Barcelona. Des que hi comanden es lerrouxistes, diuen qu' alló es pitjor que la Serra-Morena. Pero, com no hi ha formatje per tots, i tots en volen, surta des llevant surta des ponent, —es qui no poren arribar a res, han mogut un rebunbori, un telabastax ferest contra s' seus metexos Retgidors, contra sa majoria lerrouxista de s' Ajuntament. Ses coses son arribades a tal estrem, que un tal Guerra del Rio, un jovenot radical, de sa classe des *rebellos*, ha tirat un sermonot dins sa *Casa des Poble* de Barcelona, es forí des lerrouxistes, contra s' Retgidors de sa majoria lerrouxista de s' Ajuntament, un sermo not que alsava ferreta i que va esser molt aplaudit des lerrouxistes que diuen... per forsa. I En Lerroux e-hi ha hagut d' anar desde Madrid per veure si posaria pau; i va haver de fer un discursot de devers dues hores; pero, com tocá lo des Retgidors, s' hi va veure ben endidat, va trempoletjar de mala manera; i, si uns l' aplaudiren, ets altres li demostraren es seu disgust, i el dexaren ben esmús.

¿Com va defensar En Lerroux es seus Retgidors de Barcelona? Va dir que no ha qu' esperar qu' ets homs siguen perfets ni que s' Retgidors de sa majoria lerrouxista dixin d' esser com ets altres homs.

De manera que s' qui esperen que, en venir sa república, tot se comprondrá, estan frecs. Es republicans, es lerrouxistes, son per l' estil d' ets altres. Es En Lerroux metex que hu confessa.

X

CONFESSIONS D' EN LERROUX

No les ha fetes, desgraciadament, a n-es pens de cap confessor, axí com Deu mana; les ha fetes devant es seus partidaris a la *Casa del Poble* a Barcelona, com les hi tenia aplegats per lo des Retgidors. Idó ha confessat clar i llampant que, quant va haver de fogir d' Espanya l' any 1907, que se n' aná a América, va haver de pensar com guanyarse la vida per allà, i va emprendre ab el propietari de «la Ciutat Blanca» de Londres s' esplotació d' un «Parch d' Atraccions» a Bones-Ayres per l'

estil del «Lune-Park» de París. I seguí confessant En Lerroux que, ademés, ha contribuït activament a la fundació i funcionament d'una «Societat d'irrigació hispànica», fundada fa poc a Londres ab cinc milions de lliures esterlines, axó es, uns trenta milions de pessetes, la qual ja està treballant a diferents endrets d'Espanya; i confessà En Lerroux que tenia part en aquests negocis, acabant per demanar a n-es seus: —¿Trobau que he fet bé ab tot axó?— I uns digueren que sí, i ets altres callaren, pero alló que diuen que, qui calla, e-hu diu tot.

De manera qu'En Lerroux té part en diferents negocis, uns dels quals es de 30 milions de pessetes. Axó i es fet de tenir dos automòbils i de donarse una vida de príncep, comensa a fer obrir els uys a alguns partidaris seus.

XI

UNA AGUDESADA D'EN LERROUX

Se conta qu'un dia arribà a un poble ab so seu automòbil, i s'hi hagué d'aturar una mica no sé perquè. S'hi acostà un, i li diu:

—D. Alexandre, ¿i de quants de cavalls es aquex automòbil? ¿De trenta?

—No, diu En Lerroux, no es de trenta cavalls, sino de *trenta mil ases* que 'l ma mantenen fent asades.

¿Lerrouxistes, que heu sentit siular?

XII

UN ÈXIT COLOSSAL

DES REPUBLICANS.

En tengueren un a Madrid dia 16 del corrent, i lo bo es que ni *El Ideal*, ni *In-Justicia* ni *Obrero Balear* n'han dit una paraula.

Deu esser estat de lo grossa que devia esser sa satisfacció que 'n tenien.

Va esser que 's catòlics de Madrid anaren en peregrinació a la Mare de Deu de *Cerro de los Angeles*, i n'hi anaren uns VINT I CIN MIL. I es republicans, per no esser manco, tractaren de fer una manifestació per celebrar a Madrid metex es triunt de sa república a Portugal, i los resultà un fracàs feres: tot en gros se 'n hi arribaren a plegar un parey de mils, mal contats. Pero se venjaren des fracàs anantse 'n a çicular davant el palau de l'Infant D. Carles, i tractaren d'assaltar sa redacció des diari *A-B-C*, que no li tenen gens la pia pe' sa gran ciotellada que les pegà ab sa causa d'En Ferrer, posant a la pública vergonya totes ses braguetes d'aquest gran criminal, brutes, ben brutes de lo que no dic per no ofendre 's nas de negú. I llavó se 'n anaren a çicular i a insultar es catòlics que venien de sa pelegrinació del *Cerro de los Angeles*.

Vaja, es republicans se demostraren lo que son molts d'ells: barbatxos i sauvatjes. Es seu caporal metex N' Azcarate dins ses Cortes va demostrar que reprovava tal sauvatjada, i En Canalejas que les pegà una estemenetjada feres.

XIII

TRIUNF COLOSSAL

DES SOCIALISTES FRANCESOS

Tampoc no 'n diu un molt s' *Obrero Balear*. I no es que no sia fresc aquest triunt que 's seus comparses es *carrilayres* des nord de France acaben d'obtenir. Tots es periòdics en venien plens; pero 's paperot socialista d'aquí, *mutis*.

Idó es socialistes s'altra diassa varren moure una vaga general d'obers ferro-viaris, empleyats a n-es ferro-carrils, i totes ses línies des nord de France anaven a romandre aturades, i es vaguistes comensaren a ferhi matx perque no hi poguessen circular trens. Pero trobaren sabata de son peu ab so Govern d'allà, compost en bona part de socialistes, presidit per un socialitarro com En Briand. I ¿que va fer aquest? Idó cridà a files 170000 reservistes que presten servici a n-es diferents ferro-carrils de France; i los envià a servir ses línies abandonades p' es vaguistes; i llavó posà dins sa presó tots es qui agafaren espenyant ses vies o fent altres desbarats per l'estil, i llavó es caporals de sa vaga qu'escitaven a n-axó i quant sa Junta de vaga s'hi presentà, no la volgué rebre ni tenirhi cap fracte.

Sobre tot, ell dins un parey de dies sa vaga va está acabada per sí metexa. No tengueren es vaguistes altre remey que tornar a sa feyna, demanant per favor que 'ls admetessen, sense cap ventatje, sense haverne tret en net de sa vaga més que 's jornals qu'havien perduts pe' sa seua toxarrudesia i bobianeria.

¿No es ver qu'es estat axó un triunt colossal p' es socialistes?

Se comprén que s' *Obrero Balear* no n'haja dita una paraula. Es que no degué trobar paraules abastament per donar sortida a n-es seu entusiasme fenomenal, i degué preferir quedar boca closa.

Era lo millor que poria fer. I sobre tot, boca tancada no hi enten mosques.

¿Ja hi van vius aqueys escriptors de 's paperot socialista?

XIV

DES-SUSTADA.

Se veu que hi está molt *In-Justicia*. Casi ja no té més que sa pell i ets ossos. Se conex que hi volen baxos es torts, i que hi ha rusca per llarc. Fa setmanes, dia 15 d'aquest més, es metex paperot per acort de sa seua *Comissió administrativa* feya públic que li «resulta un déficit, si no molt crescut, un poc important», i convidava ets amics a «axugarlehi» ab alguns cops de bossa.

Sembla que 's republicans ja están re-de-cansats de sostenir es paperot, i qu'alguns en son sortits molt plomats, i segons diuen males llengos.

Fan bé 's republicans de no voler afluxar la mosca. ¿De que les servex un paperot que 's passa mesos i mesos sense contestar mitja parauleta a sa partida de càrrecs gravíssims qu'En Revenjoli no s'atura de fer a n-es republicans, i que cada dissapte ablanex ses costelles des metex paperot, posantio en evidència, sense qu'aquest s'atansi a badar boca?

¿De que los servex a n-es republicans un paperot axí?

XV

¡HA GRAN MENTIDERA!

In-Justicia de s'altra dissapte posa un enfilay de mentides i calumnies contra 's Jesuïtes de Portugal, suposant que dins es seu convent, quant e-hi va haver sa revolució a principi de apuest més, feren foc granat i tiraren bombes molt de temps a n-es poble, a n-es revolucionaris. I posà axó *In-Justicia* quant tots es periòdics decentes havien

restablida sa veritat de ses coses, quant tots es periòdics decentes havien dit i re-dit que 's foc que 's va fer i ses bombes que 's tiraren de dins es convent des Jesuïtes, no venien d'aquests, que ja no hi eren, sino des contra-revolucionaris, que s'erren arradossats allà dins i se defensaven a la desesperada.

Axi es que, quant es revolucionaris entraren allà dins, no n'hi trobaren cap de jesuïta. ¿Com n'hi havien de trobar, si feya dies que se 'n eren anats?

Axó ja hu havien dit i redit molt abans de dissapte passat tots es periòdics decentes; pero ¿que los importa a n-es paperots com *In-Justicia* sa veritat? A ells lo que 'ls interessa es mentir i calumniar es frares i sobre tot, es Jesuïtes. Per lo metex es fals i mentida lo que diu *In-Justicia* que 's Jesuïtes de Lisboa fessen foc i tirassen bombes de dins es seu convent.

XVI

ES LERROUXISTES

I SA PENA DE MORT

Mos conta *In-Justicia* que dia 9 es republicans i socialistes d'aquí feren un aplec contra sa pena de mort.

¿S'es vist res més ridicul i desenfreit qu'una gent com es lerrouxistes que tenen per orde des seu cap, En Lerroux es robar, calar foc i matar, i que 's socialistes que tenen per regla lo de s'atentat personal, lo de matar en Maura per que no torn pujar; ¿no es, repetim, de lo més ridicul i desenfreit qu'ara mos surtiin fent un aplec contra sa pena de mort, per que abolesquin sa pena de mort?

I ¿per que no la s'aprimiu voltros des vostros programes, jo republicans-lerrouxistes i socialistes! a n-aquesta pena? ¿Ha esborrat En Lerroux lo de: ROBAU CALAU FOC, MATAU? ¿Se 'n ha desdit? ¿Se 'n ha desdit En Pauet Iglesias de proclamar ses escei-lencies de s'atentat personal contra En Maura? De manera que voltros voleu matar es vostros contraris, i no voleu que sa Justicia mati es criminals que hu merexen? De manera que sa pena de mort la voleu voltros per aplicarla voltros a n-es vostros contraris, i voleu que l' abolesquin contra 's criminals que la s'han guanyada?

¿Que son, idó es lerrouxistes i socialistes que demanen que 's Estat llevi sa pena de mort? ¿que son més qu'uns hipòcrites? ¿que son més qu'uns farsants?

Está bé, senyorets que s' abolesca sa pena de mort; pero axó ha d'esser quant voltros hájeu suprimit es MATAU d'En Lerroux i s'ATENTAT PERSONAL d'En Pauet Iglesias; quant es criminals, quant ets assassins hagen suprimit es matar i s'ASSASSINAR; quant no hi haja ja assassins.

¿Estam, senyors lerrouxistes i socialistes de s'aplec de dia 9?

XVII

ADVERTÈNCIA

Per conhort des quatre bobians que somien que *La Aurora* acabi es menuts i se muyra, hem de fer avinent que, gracies a Deu, de cada dia mos venen subscriptors nous, qu'es un gust. Basta dir que just aquesta semana mos ne vengueren TRENTA QUATRE d'un cop. ¿Ah idó? I sabem ben cert que encara mos ne vendrán molts més, si Deu ho vol. De manera qu'hem haguda d'aumentar sa tirada.

Ara figurauvos si hi van calats per

aygo i si 'n somien de truytes es bobians i biduins qu'esperen que aviat *La Aurora* farà 's bategot.

¿Que hu sàpia qualeun d'aqueys bobians i biduins que du bigo-s, i només se 'n servex per vomitar grosseries contra En Revenjoli, que no s'es posat may ab ell, en no esser per tenirli atencions, de que per cert no 'n resulta gayre digne ab aquexa conducta seua incalificable.

—No, germà, no fa senyor axó que feys. Per un fameter, per un merdacaner i tot estaria lletx axó que feys vos. ¿Una mica de bona criansa es bona, senyorets!

XVIII

¡MENTIDA!

E-hu es lo que posa *In-Justicia* de dissapte passat, que s'Ajuntament «acordás per unanimitat» ni sense «unanimitat» «fer rectificar» a *La Aurora* «las majaderias, las torpezas i las groserias» qu'haja «estampades» «ab motiu de lo des Frares». ¿Aont consta que s'Ajuntament «acordás» una tal cosa? Mentres *In-Justicia* no mos ho provi ab document autèntic, li direm que MENT, tan alta com es.

Que s'Ajuntament no acordà lo que diu *In-Justicia* se veu ben clar p' es documents que 'l Sr. Batle mos ha comunicats, i que no insertam avuy perque, com los rebèrem, ja teniem es periòdic compaginat. Los insertarem dissapte qui vé, si Deu ho vol, no perque tenguem cap obligació de insertarlos ni perque negú puga forsarmoshi, sino per consideració i deferència a n-el Sr. Batle i a n-es nostro Magnífic Ajuntament, i ademés per rebatre 's clau a lo que diguérem sobre axó des Frares i sa proposta des retgidor Sr. Soier (*Molinet*).

E-hu veurem si *La Aurora* haurà de rectificar res de lo que va dir! ¿O no hi ha més que fer rectificar? Pero ¡no mos entrecuytem! ¡Dissapte qui vé mos veurem ses caretes, si Deu ho voll!

Sección Local

El domingo pasado y el lunes de esta semana celebróse hermosa fiesta en la iglesia de la Santa Familia, con motivo de conmemorarse el día 24 el tercer aniversario de la inauguración de dicha iglesia y de la fundación del Instituto de las Siervas de la Santa Familia.

Por la noche del domingo se cantó un piadoso ejercicio con sermón sobre la «Visita Domiciliaria» que cuenta ya con 8 coros en nuestro pueblo, por el Pro. D. Pedro Domenje.

A las 8 de la mañana del lunes el M. I. Sr. D. Mateo Rotger, durante la misa, recibió como delegado del Sr. Obispo, la renovación de votos de 5 Profesas, los votos que por vez primera esmitieron tres Novicias y dió a la postulante D.ª Antonia Femenias el sagrado hábito con el nombre de Sor Antonia Maria de la Merced.

Cantado el *Te-Deum*, el Sr. Rotger dirigió a la numerosa concurrencia una atinadísima y elocuente plática.

Por la noche se cantó con exquisito primor el trisagio y con la unción que le es propia predicó sobre la Santa Familia el P. Lorenzo Riera, Felipense.

Todos los actos se vieron concurridísimos en extremo.

Nuestra más cordial felicitación a las buenas Religiosas.

Víctima del terrible tífus falleció en el predio de Santa Ponsa y en la madrugada del sábado de la semana última el apleciable joven D. Alejo Llull Morey de 17 años de edad, recibidos con edificante piedad los santos Sacramentos.

Hoy en la parroquia é iglesia de Sto. Domingo se celebran los funerales en sufragio del malogrado joven.

Reciba toda su atribulada familia y en particular sus distinguidos padres y su tío D. Juan Morey, Pbros. la expresión de nuestro más sentido pésame.

Cuentos

Gedeón está á punto de casarse.
—¿Ronca usted?—le pregunta su futura suegra.
—Jamás, señora.
—¿Pero cómo lo sabe usted?
—He estado sin dormir toda una noche para asegurarme.

* *

Un elegante de provincias, presumido como él sólo, entró en una guantería de Madrid, pidió un par de guantes, se los puso y, después de estarse mirando las manos un cuarto de hora, preguntó si le dejarían un espejo.

—¿Grande ó pequeño?—le preguntó un dependiente con amabilidad.

—Me es igual... Es para ver cómo me sientan estos guantes.

EXAMEN EN VERSO

—Dicen que fué en la Universidad de Granada. Un alumno apostó á que se examinaba en verso. En efecto, apenas ocupó su silla le preguntaron:

—¿Qué es ley?

—Lo que mandó el rey—contestó el examinando imperturbable.

—¿Es usted poeta, Sr. Castillo?—dijo sonriendo el profesor, estimando casual la respuesta. Pero juzguese de su asombro al oír que el alumno dice:

—Un poquillo.

—¿Usted se chancea?

—No es esa mi intención.

—Hagré de darle suspenso.

—Eso pienso.

—Vaya usted afuera.

—Como usted quiera.

Y perdió el curso, pero ganó la apuesta.

Es Caminé

Sa vida de'n Caminé.

es vida del tot honrada,

per axó qui si vol fe

necesita lo primé

una conducta 'provada.

Es xismes que s' en du ell

son cosa de poc salero
xada, senaya y martell,
y un lletrero en es capell
que diu: Peon Caminero.

Pertex en bon dematí

en soz xismes carragat,

s' en va cap en es camí,

també s' en du, axó si,

tabac ros ben capolat.

Tot d' una passada fa

per tota sa carretera

si troba, ensá y en llá,

pedres, las gafa 'b sa má

y les tira a sa vorera.

Quant ja te 's camí adasat

y per tot a fet pessada,

l' homo ja 's troba cansat,

se posa ben aplanat

y fuma bona pipada.

Com ha feta sa fumada

ja picar pedra s' ha dit!

mitja senaya clocada

dalt ses pedres te posada

per no seura tan rostit.

Quant ha feta una tendeta

te ganes de berená,

regonex sa seneyeta,

agafa sa guinevata

y ¡bonas l'esques de pá!

Llevors panxata estirada,

ben plena que no hi cap res,

fuma segona vegada

pipada y altra pipada

y en fuma dues ó tres.

Com troba qu' en te bestant

en es trabay va fer via

y treballant y cantant

y una estoneta fumant

se passa tot lo sant dia

A les onze ó un poch més.

preparara sa graxonera

es dirvos es per demés,

qu' en so fret, serca resés

y n sa caló sa figura.

Fa una 'stona de cuiné,

de pedres uns fagons fa,

ha hi fa foch es que 's mesté,
en un cuart y mitx ja té
se arrós á punt de menjá.

Se senya 'n quatra grapades,

posa se ros dins un plat,

y venguen bones cuerades!

beu dues ó tres vegades

y se queda associat.

Sen vá 'dormí un poch tambe

com ha dinat y fumat,

despertarlo no convé,

per axó dexemlo fé

que dormigue desquensat.

I. B.

Se desea

vender un caballo, guarniciones y carreton en buen estado.

Para informes en esta redacción.

Cuevas dels Hams

Alumbrado eléctrico—2 carruajes gratis, llegada de trenes

MANACOR—Mallorca

Precio de entrada

Una ó dos personas, 5 pesetas.

Por cada persona que se añada, 2'50 pesetas.

Por niños menores de 10 años, que no sean de pecho se abonará, 1'25 pesetas por cada uno.

Hay para vender

varios toneles de roble de cabida de 200 ó 210 cuartiles cada uno.

Informarán Plaza del Convento, -2 Manacor.

Cocina "LA ECONOMICA,"

Son las mejores por ser las más cómodas, las que consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases, con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Disponible

Se desea vender

algunos bocoyes, cuartiles y barriles en buen estado.

Razón: Viuda de Gabriel Cortés.—Calle Mercadal, 2 (Esquina á la Plaza.

"La Central,"

Sombrerería de

Juan Gual

En este establecimiento se encontrarán sombreros de todas clases á los siguientes precios:

Sombreros de fieltro de 2 á 12 pesetas; sombreros para sacerdote de 8 á 25 id; hongos de 6 á 12 id; gorras de 1 á 4 pesetas.

PLAZA DEL CONDE DE SALIENT, 2

Manacor

Juan Ticoulat

Cirujano Dentista

Estará en Manacor todos los domingos

Plaza de Weyler 2, piso 2.º

En Palma, Calle Colon, 64 pral.

Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4